LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010 Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS
PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā *2020. gada 9. martā*

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Jurija Kapišņikova, Ināras Kapišņikovas un Eduarda Kapišņikova (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 31/2020),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 37. panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam un spēkā neesošu no viņu pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka valsts nodevu atmaksā ar noteikumu, ka pieteikums par tās atmaksāšanu iesniegts tiesā triju gadu laikā no summas iemaksas valsts budžetā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.^{3} panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic: izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzēji jau iepriekš ir vērsušies Satversmes tiesā, lūdzot izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 92. pantam (pieteikums Nr. 8/2020). Izskatot minēto pieteikumu, Satversmes tiesas 3. kolēģija 2020. gada 28. janvārī nolēma atteikties ierosināt lietu, jo pieteikums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. pantam neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām, bet daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam – likuma 19.^{2} panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Izskatāmajā pieteikumā ir mainījies prasījuma formulējums, proti, vairs netiek lūgts izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam, bet tiek lūgts izvērtēt tās atbilstību Satversmes 105. pantam. Tāpat pieteikumā izvērsts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

Tādējādi pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, un Satversmes tiesas kolēģijai no jauna ir jāpārbauda tā atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta Civilprocesa likuma normas atbilstība Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka 2017. gada 30. augustā pēc Pieteikuma iesniedzēju kasācijas sūdzības Augstākā tiesa izbeidza tiesvedību civillietā, konstatējot, ka lieta nav pakļauta izskatīšanai vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā prasības kārtībā. 2019. gadā Pieteikuma iesniedzēji iesniedza tiesā pieteikumu ar lūgumu atmaksāt valsts nodevu. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, tiesa minēto pieteikumu noraidīja, norādot, ka viņi bija nokavējuši normā noteikto termiņu.

Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētā norma aizskar viņiem Satversmes 91. panta pirmajā teikumā un 105. pantā noteiktās pamattiesības. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un $19.^2$ pantā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma $19.^2$ panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību tikai tad, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2019. gada 29. oktobra lēmumu noraidīta

Pieteikuma iesniedzēju blakus sūdzība par pirmās instances tiesas lēmumu, ar kuru noraidīts viņu pieteikums par valsts nodevas atmaksāšanu. Šis lēmums nav pārsūdzams. Tādējādi Pieteikuma iesniedzēji ir izmantojuši visas iespējas aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta ceturtās daļas pirmais teikums nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.” Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no brīža, kad Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija pieņēma lēmumu noraidīt Pieteikuma iesniedzēju pieteikumu par valsts nodevas atmaksāšanu, tas ir, no 2019. gada 29. oktobra.

Pieteikums saņemts Satversmes tiesā 2020. gada 14. februārī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.^{2} panta otrās daļas un ceturtās daļas pirmā teikuma prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.^{2} pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Civilprocesa likuma 37. panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam”

pēc Jurija Kapišņikova, Ināras Kapišņikovas un Eduarda Kapišņikova pieteikuma (pieteikums Nr. 31/2020).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2020. gada 11. maijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs A. Laviņš